

Brösarps Alpina Skidklubb,
BASK, på sommarträning
inför en idisslande publik.

SOMMARSLALOM i KOHAGEN

Skidtokiga Fabian Rimfors bor på Österlen i Skåne. I somras åkte han skidor på hemmaplan, i Brösarps backar. Med rullskidor på fötterna. Eller rättare sagt; specialbyggda grässkidor som är gjorda för offpiståkning på barmark. Hänger ni med?

TEXT FABIAN RIMFORS FOTO MATTIAS PEDERSEN

Fabian Rimfors och Andreas Jönsson kopplar av innan en svalkande afterski på Havängs strand.

Det är en strålande sommardag på Österlen i början av sjuttiotalet. Skidlegenden Stig "Solla" Sollander och hans fru Monica är på väg hem från italienska Cortina där han halvtannat decennium tidigare tagit Sveriges första alpina OS-medalj, ett brons i slalom 1956. Deras blå Peugeot kombi slingrar sig genom böljande rapsfält och frodiga äppellundar när plötsligt ett egendomligt landskap tornar upp sig utanför bilrutorna. Solla stannar bilen. Förundrad betraktar han den ena gräsklädda sluttningen efter den andra; branta backar och släta slänter, och däremellan betande kor och djupa raviner. "Det här måste jag bara ringa och berätta för min gode vän Olle Rimfors", tänker Solla. Utförsoraklet och backexperten i Åre, som anlagt och designat ett otal svenska skidbackar, borde vara intresserad. Exalterad hittar Solla en telefonkiosk nere i byn bland de egendomliga backarna.

– Hörrudu Olle, jag har hittat de mest perfekta övningsbackarna.

– Jaså, var då? frågar Olle Rimfors något överraskad men ändå nyfiken.

– Nere i Skåne, i Brösarp.

– I Brösarp! Där bor ju min dotter, utbrister Olle i andra änden av luren. Men du glömmmer en sak Solla, det behövs mer än backar för att åka skidor.

Fyrtio år senare står jag själv uppe på Brösarps backar och njuter av det mäktiga panoramat och tänker: "Ack så fel du kunde ha gammelmorfar Olle. Det behövs inte snö för att åka skidor, det räcker faktiskt med en backe".

En brokig skara polare och skidfreaks är med mig på

detta experiment; snötörstande skåningar, en exiljämte och några dristiga danskar. Andreas, till vardags sjukhustekniker i Malmö och lokalt känd för att bygga om gamla dieselmotorer att köra på frityrolja, frågar lite trevande:

– Är du verkligen säker på att vi inte behöver några skydd? Knän ... armbågar ...?

– Nej, jag tror inte det, svarar jag, tar några kraftiga stavtag och kastar mig ner i ravinen.

Jag har valt jeans, Andreas en heltäckande overall, och på händerna skyddar vi oss med cykelhandskar. Det växer nämligen inte bara gullivor och stolt fjällskivling på Brösarps norra backar, utan även ljung. Med sina vedartade små stammar utgör den troligen den största skaderisken, om nu inte en av de kor som i godan ro betar längs sluttningarna skulle ge sig ut i pisten.

Första svängen går sådär. Jag fortsätter i princip rakt fram. Det skumpar och gnisslar under fötterna och nedfärden förvandlas mer och mer till ett störtlopp. Skidåkning på snö

känns plötsligt ganska avlägset. Snarare känns det som jag har ett par fyra meter tunga träskidor på fötterna när jag försöker svänga, samtidigt som jag inte får mer balansstöd än från ett par inlines. Fast farten är det som sagt inget fel på.

Jag hör ett tjut och i ögonvrån ser jag hur Andreas kommer farande som tjuren Ferdinand. Det går undan och det är verkligen tur att växtligheten på backarna är låg och att här praktiskt taget inte växer några träd i branterna. Det enda vi behöver parera är koblajorna när vi närmar oss slutet av ravinen, vars motlut blir en välkommen bromssträcka om vi skulle behöva nödstoppa ekipaget. Att sladda med grässkidor är nämligen totalt uteslutet. Du kan helt

SÅ FUNKAR RULLSKIDOR

Grässkidan har ett larvfotsliknande band som löper runt en skena. Du åker i vanliga alpinpjäxor på hyfsat släta och stenfria sluttningar. Största tillverkaren i Europa är Christian Balek med sina handtillverkade *Speedy Jack*. Tjeckiska *DLWH* och japanska *E'Sam* är andra fabriker men du kan även satsa på begagnade *Rollka*, som inte längre tillverkas. Det finns också inlinesliknande offroadvarianter med hjul, som t ex amerikanska *Terrablades* eller franska *Trailskate*.

Fabian har överbevisat gammelmorfar Olle Rimfors: det behövs inte snö för att åka skidor.

Glöm snöplogen! Detta är inget för sillmjölkar. Det är parallella skidor som galler och det kan gå fort. I en vanlig grässlalom kan åkarna komma upp i 65 km/h. I italienska Forni di Sopras snabba gräspister är det inte ovanligt med 90–100 km/h i super-G och störtlopp.

enkelt inte att glida i sidled. Vid minsta försök skulle du tvärnita på en femöring med följden att du skulle känna dig som i en torktumlare nästföljande tjugometer. Något jag helst vill undvika tillsammans ljung, småsten och koskit.

Österrikaren Christian Balek, tiofaldig världsmästare och mannen som tillverkat våra grässkidor, berättade för mig när vi köpte dem: "Det är som carvingskidor ... bara att lägga sig på kant och trycka till". Ungefär så såg det ut i min fantasi också. Innan jag testat. Problemet är bara att jag inte riktigt vågar lägga mig på kant när det känns som att jag rasslar ner för en såpad tvättbräda med två stridsvagnar fastkedjade under pjäxorna. I sanningens namn har "skidorna" med sina larvfötter faktiskt mer gemensamt med just bandvagnar än sina vallade vinterkusiner. Markkontakten är påtaglig. Om vanlig skidåkning är som att köra Cadillac, med en flytande och glidande känsla, så är grässkidåkning är som att köra rallybil.

Stridsvagnar eller skidor, Cadillac eller rallybil, skitsamma! Det här är kul. Eller "superfedt" som danske Mads Nortvig recenserar efter några åk. Mads är vd och grundare av Nortlander Ski Tours, en av Skandinavien största skidresebyråer med destinationer över halva jordklotet. Han om någon vet när ett åk är något utöver det vanliga.

Jag minns inte varför jag en dag på bussen på väg till jobbet började googla på "grass skiing". Kanske var det för att jag satt och sneglade upp mot Brösarps backar som badade i den gyllene morgonsolen och kom att tänka på ett udda inslag i Sportspegeln för länge sedan. Ett kort reportage där killar i fardräkt åkte på gräs med lustiga skidor. Kanske dagdrömde jag om att åka skidor här och nu, mitt i sommaren, att backarna var höga alptoppar med snötäckta glaciärer bara ett par stenkast från idylliska Haväng med sina milsvida, ljumma sandstränder. En dröm om skidåkning på förmiddagen och surfing på eftermiddagen.

Efter lite sökande på nätet visar det sig att grässkidåkning långt ifrån är någon ny före-

EN GRÄSLIG HISTORIA

Så tidigt som 1883 görs en patentansökan för ett par *Rollskischuh* i Österrike, men dessa "rullskidor" faller snart i glömska. 1956 uppfinner den västtyske symaskinstillverkaren Josef Kaiser (1911–1981) den första prototypen till det som blivit dagens larvfotsliknande grässkidor. Efter otaliga förbättringar börjar han under 1960-talet sälja dessa under namnet *Rollka*, en sammansättning av tyskans "roll" (rulla) och "ka", från hans efternamn Kaiser.

Från början används grässkidorna av alpina åkare som en träningsmetod under de snöfria månaderna, men ganska snart utvecklas grässkidåknningen till en egen sport. Den första internationella slalomtävlingen på gräs hölls 1965 i

tyska Owen i de Schwäbiska alperna. Den nya sporten sprider sig först till Österrike, Schweiz och Italien och sedan vidare till Asien och Östeuropa, där framför allt Tjeckoslovakien intar en ledande roll. Så småningom också till Turkiet, Libanon, Iran, Indien och Australien.

1971 etableras en europacup och sedan 1979 arrangeras VM vartannat år. Under president Marc Hodler integreras 1985 grässkidåkning som en egen officiell disciplin i Internationella skidförbundet, FIS. År 2000 ersätts europacupen av en världscup, FIS Grass Skiing World Cup, med deltävlingar i slalom, storslalom, super-G, störtlopp, superkombination och parallellslalom.

Kolla in film på snabba grässkidåkare vid att följa QR-länken här.

Ett par 85 cm långa Speedy Jacks lämpar sig för enklare slalom och storslalom.

teelse. Redan på 1960-talet åkte man på gräs i Tyskland och Frankrike, framför allt som en träningsmetod bland alpina åkare. Under bussturen noterar jag att den udda skidsporten spridit sig till länder som Libanon, Kina och Taiwan. Jag hittar också flera Youtube-klipp från Iran och Japan, vilka båda arrangerat VM och har flera renodlade anläggningar för grässkidåkning.

"For athletic persons only", varnar Bryce Grass Ski Resort från andra sidan Atlanten på sin hemsida. Lite att ta i kanske, men grässkidåkning visar sig faktiskt vara alldeles utomordentligt god konditionsträning. För varje åk vi gör måste vi traska upp igen, i sensommarvärme och slalompjäxor, så glöm lager på lager-principen. Det är konditionsträning som dessutom är tillgänglig för de flesta i Sverige. Nästan alla har någon liten backe i närheten, och med tanke på att även den erfarna skidåkaren blir nybörjare på gräs är det fullt tillräckligt för de flesta.

Efter någon timme i ravinen vågar vi oss ut i lite mer utmanande terräng. Vi lunkar vidare till "Grytan", känd sedan generationer bland bybor som en backe av det lite styvare slaget. Bara namnet, *bowl*, för tankarna till betydligt större ställen i Klippiga bergen. Vi närmar oss då också de skyldiga till varför jag har bajsstänk långt upp på jeansen. Ett fyrtiotal idisslare betraktar oss reserverat och verkar lyckligtvis än så länge inte vara särskilt irriterade på våra glädjetjut och tafatta störtlopp.

I ravinen hade det mest blivit klivsvängar i degenererad Stenmarkstil, men här i Grytan börjar det faktiskt lossna lite och med den brantare lutningen sitter "skären" bättre och bättre. Vi har vant oss vid det vinande ljudet från skidorna och respekten börjar släppa. Svetten droppar under hakan och nu är det dags att verkligen gå på kant och trycka till. Vi flyger ner i slutningen, grästuvorna dundrar under fötterna, men svängarna sitter och vi har koll på läget. Några kilometer bort skymtar jag havet mellan backarna och funderar på en svalkande afterski. Jag fylls av ett lyckorus – det är sensommar i Skåne och jag åker skidor.*